Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

19. september 2024*

Apellatsioonkaebus – Institutsiooniline õigus – Euroopa Parlamendi liikmete ühtne põhimäärus – Euroopa Parlamendi liikmed, kes on valitud Itaalia valimisringkondades – Itaalia saadikutekoja poolt pensionide kohta otsuse vastuvõtmine – Itaalia parlamendi liikmete pensioni suuruse muutmine – Euroopa Parlamendi poolt pensioni suuruse vastav muutmine Euroopa Parlamendi teatud endiste liikmete puhul, kes on valitud Itaalias – Euroopa Parlamendi otsuste asendamine – Euroopa Liidu Üldkohtu otsuse tühistamise suhtes põhjendatud huvi säilimine

Kohtuasjas C-725/20 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 28. detsembril 2020 esitatud apellatsioonkaebus,

Maria Teresa Coppo Gavazzi, elukoht Milano (Itaalia),

Cristiana Muscardini, elukoht Milano,

Luigi Vinci, elukoht Milano,

Agostino Mantovani, elukoht Brescia (Itaalia),

Anna Catasta, elukoht Milano,

Vanda Novati, elukoht Varese (Itaalia),

Francesco Enrico Speroni, elukoht Busto Arsizio (Itaalia),

Maria Di Meo, elukoht Cellole (Itaalia),

Giuseppe Di Lello Finuoli, elukoht Palermo (Itaalia),

Raffaele Lombardo, elukoht Catania (Itaalia),

Olivier Dupuis, elukoht Saint-Gilles (Belgia),

Leda Frittelli, elukoht Frosinone (Itaalia),

Livio Filippi, elukoht Carpi (Itaalia),

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

Vincenzo Viola, elukoht Palermo,

Antonio Mussa, elukoht Torino (Itaalia),

Mauro Nobilia, elukoht Rooma (Itaalia),

Clara di Prinzio, Sergio Camillo Segre pärija, elukoht Rooma,

Stefano De Luca, elukoht Palermo,

Riccardo Ventre, elukoht Formicola (Itaalia),

Mirella Musoni, elukoht Rooma,

Francesco Iacono, elukoht Forio (Itaalia),

Vito Bonsignore, elukoht Torino,

Claudio Azzolini, elukoht Napoli (Itaalia),

Vincenzo Aita, elukoht Campagna (Itaalia),

Mario Mantovani, elukoht Arconate (Itaalia),

Vincenzo Mattina, elukoht Buonabitacolo (Itaalia),

Romano Maria La Russa, elukoht Milano,

Giorgio Carollo, elukoht Torri di Quartesolo (Itaalia),

Fiammetta Cucurnia, Giulietto Chiesa pärija, elukoht Rooma,

Roberto Costanzo, elukoht Benevento (Itaalia),

Giorgio Gallenzi, Giulio Cesare Gallenzi pärija, elukoht Rooma,

Vitaliano Gemelli, elukoht Rooma,

Pasqualina Napoletano, elukoht Anzio (Itaalia),

Ida Panusa, elukoht Latina (Itaalia),

esindaja: *avvocato* M. Merola,

apellandid,

teine menetlusosaline:

Euroopa Parlament, esindajad: S. Alves ja S. Seyr,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president C. Lycourgos, kohtunikud O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot, S. Rodin (ettekandja) ja L. S. Rossi,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 11. jaanuari 2024. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 Maria Teresa Coppo Gavazzi, Cristiana Muscardini, Luigi Vinci, Agostino Mantovani, Anna Catasta, Vanda Novati, Francesco Enrico Speroni, Maria Di Meo, Giuseppe Di Lello Finuoli, Raffaele Lombardo, Olivier Dupuis, Leda Frittelli, Livio Filippi, Vincenzo Viola, Antonio Mussa, Mauro Nobilia, Clara di Prinzio (Sergio Camillo Segre pärija), Stefano De Luca, Riccardo Ventre, Mirella Musoni, Francesco Iacono, Vito Bonsignore, Claudio Azzolini, Vincenzo Aita, Mario Mantovani, Vincenzo Mattina, Romano Maria La Russa, Giorgio Carollo, Fiammetta Cucurnia (Giulietto Chiesa pärija), Roberto Costanzo, Giorgio Gallenzi (Giulio Cesare Gallenzi pärija), Vitaliano Gemelli, Pasqualina Napoletano ja Ida Panusa paluvad tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 15. oktoobri 2020. aasta otsus Coppo Gavazzi jt *vs.* parlament (T-389/19–T-394/19, T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, T-409/19–T-414/19, T-416/19–T-418/19, T-420/19–T-422/19, T-425/19–T-427/19, T-429/19–T-432/19, T-435/19, T-436/19, T-438/19–T-442/19, T-444/19–T-446/19, T-448/19, T-450/19–T-454/19, T-463/19 ja T-465/19, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2020:494), millega Üldkohus jättis rahuldamata nende hagid nõudega tühistada iga apellandi kohta Euroopa Parlamendi 11. aprillil 2019 koostatud teated (edaspidi koos „vaidlusalused otsused“), mis käsitlevad apellantide pensioni suuruse kohandamist pärast seda, kui 1. jaanuaril 2019 jõustus Ufficio di Presidenza della Camera dei deputati (saadikutekoja juhatuse büroo, Itaalia) 12. juuli 2018. aasta otsus nr 14/2018 (edaspidi „otsus nr 14/2018“).

I. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

1. Euroopa Parlamendi kodukord

2 Euroopa Parlamendi kaheksandal ametiajal (2014–2019) kehtinud kodukorra redaktsioonis (edaspidi „Euroopa Parlamendi kodukord“) oli artikli 25 „Juhatuse ülesanded“ lõikes 3 sätestatud:

„Juhatus võtab peasekretäri või fraktsiooni ettepanekul vastu otsuseid parlamendiliikmeid puudutavates rahalistes, organisatsioonilistes ja halldusküsimustes.“

3 See Euroopa Parlamendi kodukorra säte jäi samaks ka üheksandal ametiajal (2019–2024) kohaldatavas kodukorra redaktsioonis.

2. Kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskiri

4 Euroopa Parlamendi liikmete kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja kuni 14. juulini 2009 kehtinud redaktsioonis (edaspidi „kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskiri) oli III lisa artiklis 1 ette nähtud:

„1. Kõigil Euroopa Parlamendi liikmetel on õigus vanaduspensionile.

2. Enne ühenduse lõpliku pensioniskeemi kehtestamist kõikide Euroopa Parlamendi liikmete jaoks ja juhul, kui siseriiklik pensioniskeem ei näe pensioni ette, või juhul, kui ette nähtud pensioni tase ja/või tingimused ei ole samaväärsed nendega, mida kohaldatakse parlamendiliikme suhtes tema valimisriigis, tuleb asjaomase parlamendiliikme taotlusel maksta Euroopa Liidu eelarve Euroopa Parlamendile eraldatud osast talle esialgset vanaduspensioni.“

5 Kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artiklis 2 oli sätestatud:

„1. Esialgse pensioni tase ja tingimused on samasugused nagu selle pensioni tase ja tingimused, mida makstakse tema valimisriigi parlamendi alamkoja liikmetele.

2. Parlamendiliige, kelle suhtes kohaldatakse artikli 1 lõike 2 sätteid, on kohustatud kõnealuse skeemiga liitudes tegema Euroopa Liidu eelarvesse makseid, mille summa on sama suur kui parlamendiliikme valimisriigi õigusaktide kohaselt vastava riigi parlamendi alamkoja liikme poolt makstav summa.“

6 Kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 3 lõigetes 1 ja 2 oli märgitud:

„1. Esialgse pensioniskeemiga liitumise avaldus tuleb esitada kaheteistkümne kuu jooksul alates asjaomase parlamendiliikme volituste algusest.

Selle tähtaja möödumisel loetakse pensioniskeemiga liitumise jõustumise kuupäevaks taotluse saamise kuu esimene päev.

2. Pensioni maksmise taotlus tuleb esitada kuue kuu jooksul alates õiguse tekkimisest.

Selle tähtaja möödumisel loetakse pensioniõiguse kehtima hakkamise kuupäevaks taotluse saamise kuu esimene päev.“

3. Parlamendiliikmete põhimäärus

7 14. juulil 2009 jõustunud Euroopa Parlamendi 28. septembri 2005. aasta otsuse 2005/684/EÜ, Euratom, millega võetakse vastu Euroopa Parlamendi liikmete põhimäärus (ELT 2005, L 262, lk 1; edaspidi „parlamendiliikmete põhimäärus“), artikli 25 lõiked 1 ja 2 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Parlamendiliikmed, kes kuulusid parlamenti enne käesoleva põhimääruse jõustumist ja kes valiti uuesti, võivad seoses palga, üleminekutoetuste ja pensionitega kogu nende tegevusaja jooksul otsustada senise siseriikliku süsteemi kasuks.

2. Kõnealused maksed tehakse liikmesriigi eelarvest.“

8 Parlamendiliikmete põhimääruse artikli 28 lõikes 1 on ette nähtud:

„Pensioniõigused, mille parlamendiliige on käesoleva põhimääruse kohaldamise hetkeks vastavalt siseriiklikele õigusnormidele omandanud, säilivad täies ulatuses.“

4. Rakendusmeetmed

9 Euroopa Parlamendi juhatuse 19. mai ja 9. juuli 2008. aasta otsuse 2009/C 159/01 Euroopa Parlamendi liikmete põhimääruse rakendusmeetmete kohta (ELT 2009, C 159, lk 1), mida on muudetud Euroopa Parlamendi juhatuse 13. detsembri 2010. aasta otsusega 2010/C 340/06 (ELT 2010, C 340, lk 6) (edaspidi „rakendusmeetmed“), põhjenduses 7 on märgitud:

„Üleminekusätetega tuleb tagada, et isikud, kes kasutavad teatavaid teenuseid, millele neil on õigus kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja alusel, saaksid vastavalt õiguspärase ootuse [kaitse] põhimõttele jätkata nende kasutamist ka pärast eeskirja kehtivuse lõppemist. Samuti tuleb tagada nimetatud eeskirja alusel enne [parlamendiliikmete] põhimääruse jõustumist omandatud pensioniõiguste säilimine.“

10 Rakendusmeetmete artikli 49 lõikes 1 on sätestatud:

„Parlamendiliikmel, kes on täitnud oma mandaati vähemalt ühe täisaasta jooksul, on mandaadi lõppemise järel eluaegse vanaduspensioni õigus alates selle kuu esimesest päevast, mis järgneb kuule, mil tal täitub 63. eluaasta.

Endised parlamendiliikmed või nende seaduslikud esindajad esitavad, välja arvatud vääramatu jõu korral, taotluse vanaduspensioni maksmiseks kuue kuu jooksul pärast vastava õiguse teket. Pärast seda tähtaega jõustub vanaduspensioni saamine taotluse vastuvõtmise kuu esimesest päevast.“

11 Rakendusmeetmete artikli 73 kohaselt jõustusid rakendusmeetmed parlamendiliikmete põhimääruse jõustumise päeval ehk 14. juulil 2009.

12 Rakendusmeetmete artiklis 74 on sätestatud, et kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskiri tunnistatakse kehtetuks parlamendiliikmete põhimääruse jõustumise päeval, kui rakendusmeetmete IV jaotise üleminekusätetes, mille hulgas on artikkel 75, ei ole sätestatud teisiti.

13 Rakendusmeetmete artiklis 75 on märgitud:

„1. Parlamendiliikmete kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja I, II ja III lisa alusel määratud vanaduspensioni, toitjakaotuspensioni, invaliidsuspensioni ja ülalpeetavate laste eest makstava täiendava invaliidsuspensioni maksmist jätkatakse nimetatud lisade alusel isikutele, kellel on vastavatele maksetele õigus enne [parlamendiliikmete] põhimääruse jõustumise kuupäeva.

Kui invaliidsuspensioni saav endine parlamendiliige sureb pärast 14. juulit 2009, makstakse tema abikaasale, vabaabielukaaslasele või ülalpeetavatele lastele toitjakaotuspensioni vastavalt kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja I lisas sätestatud tingimustele.

2. Enne [parlamendiliikmete] põhimääruse jõustumise kuupäeva eelnimetatud III lisa alusel omandatud vanaduspensioni õigused säilivad. Isikutele, kes on omandanud õigused nimetatud pensioniskeemi alusel, makstav pension arvutatakse eelnimetatud III lisa kohaldamisel omandatud õiguste alusel, kui nad vastavad asjaomase liikmesriigi õiguse vastavate sätetega kehtestatud tingimustele ja on esitanud eelnimetatud III lisa artikli 3 lõikes 2 osutatud taotluse.“

B. Itaalia õigus

14 Otsuse nr 14/2018 artikli 1 lõigetes 1–3 on märgitud:

„1. Alates 1. jaanuarist 2019 arvutatakse otse ja toitjakaotuspensionina saadav eluaegsete pensionide summa ning otse ja toitjakaotuspensionina saadava eluaegse pensioni *pro rata* pensionimaksele vastava osa summa, mille õigused omandati 31. detsembril 2011 kehtinud õigusnormide alusel, käesolevas otsuses ette nähtud uute tingimuste kohaselt.

2. Eelmises lõikes viidatud ümberarvutus tehakse, korrutades isikliku sissemakse summa muudatuskoefitsiendiga, mis on seotud parlamendiliikme vanusega kuupäeval, millal parlamendiliige omandas õiguse eluaegsele pensionile või *pro rata* pensionimaksele.

3. Kohaldamisele kuuluvad käesolevale otsusele lisatud tabelis 1 toodud muudatuskoefitsiendid.“

II. Vaidluse taust

15 Vaidluse taust on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 14–23. Selle võib käesoleva apellatsioonkaebuse jaoks kokku võtta järgmiselt.

16 Kõik apellandid on kas Euroopa Parlamendi endised liikmed, kes valiti Itaalias, või Euroopa Parlamendi endise liikme õigusjärglased, kes saavad vanaduspensioni või toitjakaotuspensioni (edaspidi „pension“).

17 Euroopa Parlament andis 2019. aasta jaanuari pensioniteatistele märkuse lisamisega apellantidele teada, et nende pensioni suurus võidakse otsust nr 14/2018 rakendades ümber arvutada ning sellele uuele arvutusele tuginedes võidakse alusetult makstud summad vajaduse korral tagasi nõuda.

18 Euroopa Parlament vähendas seda otsust kohaldades alates 1. jaanuarist 2019 kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõike 1 alusel apellantide pensioni suurust.

19 Euroopa Parlament teatas apellantidele parlamendi finantsküsimuste peadirektoraadi parlamendiliikmete palkade ja sotsiaalsete õiguste üksuse juhataja (edaspidi „üksuse juhataja“) kuupäevata teatega, mis oli lisatud apellantide 2019. aasta veebruari pensioniteatistele, et parlamendi õigustalitus kinnitas oma 11. jaanuari 2019. aasta arvamuses nr SJ-0836/18, et otsus nr 14/2018 on nende olukorrale automaatselt kohaldatav (edaspidi „õigustalituse arvamus“). Seejärel teatas Euroopa Parlament, et niipea kui ta on saanud Camera dei deputatilt (saadikutekoda, Itaalia) vajaliku teabe, teeb ta apellantidele teatavaks nende pensioni uue suuruse ja nõuab järgmise 12 kuu jooksul sisse võimaliku vahe. Viimaseks andis ta apellantidele teada, et nende pensioni lõplik suurus määratakse kindlaks ametliku aktiga, mille peale on võimalik esitada kaebus või tühistamishagi.

20 Üksuse juhataja andis esiteks vaidlusalustes otsustes apellantidele teada, et kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõikele 1 tuginedes kohandatakse nende pensioni suurust selle summa ulatuses, mille võrra vähendatakse analoogseid pensione, mida saadikutekoda maksab Itaalia endistele parlamendiliikmetele otsuse nr 14/2018 alusel. Teiseks kohandatakse vaidlusaluste otsuste lisaga edastatud pensioni uue suuruse kindlaksmääramise kava alusel alates 2019. aasta aprillist apellantide pensioni suurust, mis jõustub tagasiulatuvalt 1. jaanuarist 2019. Kolmandaks anti vaidlusalustes otsustes apellantidele oma seisukohtade esitamiseks 30-päevane tähtaeg alates otsuste kättesaamisest. Kui seisukohti ei esitata, loetakse otsuste tagajärjed lõplikuks ja eelkõige toovad need kaasa 2019. aasta jaanuarist kuni märtsini alusetult makstud summade tagasinõudmise.

21 Kuna ükski apellant käesolevas menetluses oma seisukohti ei esitanud, muutusid vaidlusaluste otsuste tagajärjed nende suhtes pärast seda tähtaega lõplikuks.

III. Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

22 Hagiavaldustega, mis saabusid Üldkohtu kantseleisse 27. juunil (kohtuasjad T-389/19–T-393/19), 28. juunil (kohtuasjad T-397/19, T-407/19, T-409/19–T-411/19, T-413/19, T-414/19, T-416/19 ja T-417/19), 1. juulil (kohtuasjad T-436/19, T-439/19–T-442/19 ja T-445/19), 2. juulil (kohtuasjad T-421/19, T-422/19, T-425/19, T-426/19 ja T-429/19–T-431/19), 3. juulil (kohtuasjad T-418/19, T-420/19, T-448/19 ja T-450/19–T-453/19), esitasid apellandid hagid, milles palusid tühistada vaidlusalused otsused.

23 Hagide põhjendamiseks esitasid apellandid neli väidet. Esimese väite kohaselt puudus üksuse juhatajal vaidlusaluste otsuste vastuvõtmiseks pädevus ning rikuti nende otsuste põhjendamise kohustust. Teise väite kohaselt puudus õiguslik alus ja kohaldati ebaõigesti rakendusmeetmete artiklit 75. Kolmanda väite kohaselt rikuti otsuse nr 14/2018 kvalifitseerimisel õigusnormi ja kohaldati ebaõigesti rakendusmeetmete artikli 75 lõiget 2. Neljandas väites tuginesid apellandid õiguskindluse, õiguspärase ootuse kaitse, proportsionaalsuse ja võrdsuse põhimõtete rikkumisele ning omandiõiguse põhimõtte rikkumisele.

24 Üldkohus jättis kohtuasjas T-453/19 hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ning lükkas teistes kohtuasjades kõik väited tagasi, jättes seega hagid nendes kohtuasjades rahuldamata.

IV. Menetlus ja poolte nõuded Euroopa Kohtus

25 Apellandid paluvad Euroopa Kohtul:

– tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

– saata kohtuasi Panusa *vs.* parlament (T-453/19) Üldkohtusse tagasi uueks arutamiseks;

– tühistada vaidlusalused otsused osas, mis puudutavad teisi apellante, ning

– mõista apellatsioonimenetluse ja Üldkohtu menetlusega seotud kulud välja Euroopa Parlamendilt.

26 Euroopa Parlament palub Euroopa Kohtul:

– jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja

– mõista apellatsioonimenetluse ja Üldkohtu menetlusega seotud kulud välja apellantidelt.

27 Enrico Falqui esitas 12. jaanuaril 2022 teda puudutava kohtuasja C-391/21 P menetluses Euroopa Kohtu kantseleile koopia Consiglio di giurisdizione della Camera dei deputati (saadikutekoja justiitsnõukogu, Itaalia) 23. detsembri 2021. aasta otsusest nr 4/2021 (edaspidi „otsus nr 4/2021“), millega tühistati otsus nr 14/2018. Seda dokumenti selles etapis toimikusse ei lisatud.

28 Apellandid kohtuasjas Santini jt *vs.* parlament (C-198/21 P) esitasid 9. märtsil 2022 Euroopa Kohtu kantseleile sama otsuse.

29 Kohtukantselei edastas käesolevas asjas ning kohtuasjades Falqui *vs.* parlament (C-391/21 P) ja Santini jt *vs.* parlament (C-198/21 P) 16. märtsil 2022 nende kohtuasjade pooltele menetlust korraldava meetme, mille ettekandja-kohtunik ja kohtujurist olid otsustanud võtta Euroopa Kohtu kodukorra artikli 62 alusel ning mille kohaselt paluti neil pooltel esitada kõik dokumendid, mis võivad mõjutada neid puudutava kohtuasja eset, eelkõige otsus nr 4/2021.

30 Käesoleva kohtuasja apellandid esitasid 25. märtsil 2022 mitu dokumenti, sealhulgas otsuse nr 4/2021. 29. märtsil 2022 esitas ka Euroopa Parlament mitu dokumenti, sealhulgas otsuse nr 4/2021 ja dokumendi „Itaalia saadikutekoja poolt vastu võetud uued pensioni arvutamise eeskirjad“. See institutsioon teatas ka Euroopa Kohtule, et niipea kui ta saab kätte täiendavad selgitused, mida ta palus saadikutekojalt nende eeskirjade praktilise kohaldamise kohta, arvutab ta apellantide pensioni ümber ja saadab neile nende pensioniõiguste kindlaksmääramise otsuse uue projekti, mille kohta on neil võimalik esitada enne lõpliku otsuse tegemist oma seisukohad.

31 Euroopa Parlament esitas 14. oktoobril ja 29. novembril 2022 Euroopa Kohtu kantseleile lõplikud otsused, millega määrati kindlaks apellantidele alates 2022. aasta novembrist makstava pensioni uus suurus koos võlgnetavate summadega (edaspidi „Euroopa Parlamendi uued otsused“).

32 Euroopa Kohtu president palus 25. oktoobri 2022. aasta otsusega pooltel täpsustada, kas nad leiavad esiteks, et Euroopa Parlamendi uued otsused asendasid vaidlusalused otsused *ex tunc*, ja teiseks, et apellatsioonkaebuse ese jääb pärast uute otsuste vastuvõtmist alles.

33 Euroopa Parlament täpsustas 29. novembril 2022, et tema arvates asendasid Euroopa Parlamendi uued otsused vaidlusalused otsused *ex tunc*, ent apellatsioonkaebuse ese jääb alles. Nimelt oleks poolte ja korrakohase õigusemõistmise huvides, kui Euroopa Kohus teeb otsuse apellatsioonkaebuse põhjendatuse kohta, et saada selgust küsimuses, kas vaidlustatud kohtuotsuses on rikutud õigusnormi ja kas Euroopa Parlament võib kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõike 1 alusel ümber arvutada apellantide pensioni, kui kohaldatavad riigisisesed õigusnormid muutuvad.

34 Apellandid märkisid 30. novembril 2022 saabunud kirjas, et Euroopa Parlamendi uued otsused kujutavad endast lihtsalt vaidlusaluste otsuste muutmist.

35 Nimelt viitas Euroopa Parlament uue arvutuse tegemiseks jätkuvalt riigisisestele normidele, olenemata nende sisust, kohaldades rakendusmeetmete artiklile 75 koostoimes kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõikega 1 (edaspidi „Euroopa Parlamendi sisereeglid“) antud tõlgendusele tuginedes automaatselt riigisiseseid otsuseid.

36 Apellandid jõudsid selle põhjal esiteks järeldusele, et Euroopa Parlamendi uued otsused jäid vaidlusaluste otsustega võrreldes vähemalt valdavas osas olemuslikult samaks. Teiseks rikutakse Euroopa Parlamendi uute otsuste vastuvõtmise tagajärjel endiselt õiguskindluse põhimõtet, õiguspärase ootuse ja omandatud õiguste kaitse põhimõtet ning proportsionaalsuse põhimõtet, millele Üldkohtu menetluses ja käesolevas apellatsioonimenetluses tugineti. Teisisõnu, kuigi osa apellantide puhul taastati Euroopa Parlamendi uute otsuse tulemusel nende pension suuruses, mida neile maksti enne vaidlusaluste otsuste jõustumist, rikub Euroopa Parlament siiski jätkuvalt õigusnormi sel kujul, et ta ei ole läbi viinud uurimist ja on kohaldanud ebaõigesti liidu õiguse üldpõhimõtteid, mille tõttu on teatud juhtudel pensioni suurust endiselt õigusvastaselt vähendatud.

37 Lisaks leiavad apellandid, et Euroopa Parlamendi uued otsused ei saa asendada vaidlusaluseid otsuseid *ex tunc*, välja arvatud alates 1. jaanuarist 2019 kohaldatava pensioni suuruse osas. Uued arvutused on tehtud jätkuvalt õigusvastasel alusel. Viimaseks väidavad apellandid, et üksuse juhatajal puudus Euroopa Parlamendi uute otsuste vastuvõtmiseks pädevus, kuna ta ei ole organ, kes on pädev vastu võtma tavapärase halduse piiridest väljuvaid akte.

V. Apellatsioonkaebus

38 Apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitavad apellandid kolm väidet, millega nad soovivad sisuliselt kahtluse alla seada Üldkohtu kinnituse, et Euroopa Parlamendi sisereeglite tõlgendus, mille tulemusel see institutsioon kohaldas nende pensioni suuruse läbivaatamiseks otsust nr 14/2018, on põhjendatud. Esimese väite esimese osa kohaselt on vääralt tõlgendatud rakendusmeetmete artiklit 75 ning teise osa kohaselt on rikutud õiguskindluse põhimõtet ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikliga 17 tagatud omandiõigust. Teise väite esimese osa kohaselt on vääralt tõlgendatud rakendusmeetmete artikleid 74 ja 75, mistõttu kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa sätted said olla vaidlusaluste otsuste õiguslikuks aluseks; teise osa kohaselt rikkus Üldkohus Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 25 lõiget 3, kui ta leidis ekslikult, et üksuse juhataja oli pädev neid otsuseid vastu võtma, ning kolmanda osa kohaselt on rikutud ELTL artiklit 296, kuna Üldkohus leidis ekslikult, et need otsused olid õiguslikult piisavalt põhjendatud. Kolmas väide puudutab üksnes I. Panusat ja selle väite kohaselt rikkus Üldkohus tema põhjendatud huvi hindamisel õigusnormi.

A. Sissejuhatavad märkused apellantide põhjendatud huvi säilimise kohta

39 Käesoleva kohtuotsuse punktist 31 nähtub, et Euroopa Kohtu menetluse käigus vastu võetud Euroopa Parlamendi uute otsuste eesmärk on määrata kindlaks alates 2022. aasta novembrist apellantidele makstava pensioni uus suurus koos võlgnetavate summadega.

40 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale peab vaidluse ese – nagu ka põhjendatud huvi – säilima kuni kohtuotsuse kuulutamiseni, vastasel juhul langeb otsuse tegemise vajadus ära; see eeldab, et apellatsioonkaebus peab selle esitajale tooma lõpptulemuse kaudu mingit kasu (4. septembri 2018. aasta kohtuotsus ClientEarth vs. komisjon, C-57/16 P, EU:C:2018:660, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).

41 Siiski ei kao apellandi põhjendatud huvi tingimata asjaolu tõttu, et tema vaidlustatud akti kehtivus on kohtumenetluse ajal lõppenud (vt selle kohta 28. mai 2013. aasta kohtuotsus Abdulrahim *vs.* nõukogu ja komisjon, C-239/12 P, EU:C:2013:331, punkt 62).

42 Teatud asjaoludel võib apellandil säilida huvi nõuda sellise akti tühistamist, mis on kohtumenetluses kehtetuks tunnistatud, selleks, et vaidlustatud akti andja teeks tulevikus kohased muudatused, ning selleks, et seeläbi vältida vaidlustatud akti väidetava õigusvastasuse kordumise riski (6. septembri 2018. aasta kohtuotsus Bank Mellat *vs.* nõukogu, C-430/16 P, EU:C:2018:668, punkt 64 ja seal viidatud kohtupraktika).

43 Käesoleval juhul tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktis 33 kokkuvõtlikult esitatud parlamendi 29. novembri 2022. aasta vastusest üheselt, et see institutsioon soovib ka tulevikus Euroopa Parlamendi endiste liikmete pensionid ümber arvutada, kui kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõikes 1 osutatud riigisisesed õigusnormid (edaspidi „dünaamiline kord“) muutuvad.

44 Kuigi Euroopa Parlament asendas vaidlusalused otsused uute otsustega, põhinevad kõik need otsused Euroopa Parlamendi sisereeglite tõlgendusel, mille kohaselt on parlament kohustatud kohaldama dünaamilist korda vanaduspensioni ja toitjakaotuspensioni saavate endiste Euroopa Parlamendi liikmete suhtes, kes – nagu apellandid – kuuluvad kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja lisade kohaldamisalasse (edaspidi „asjaomased Euroopa Parlamendi endised liikmed“).

45 Käesolevas apellatsioonimenetluses seavad apellandid kahtluse alla just selle tõlgenduse. Sellest järeldub, et vaatamata vaidlusaluste otsuste asendamisele *ex tunc*, säilib apellantidel huvi, et tuvastataks, et Üldkohus rikkus selle tõlgenduse põhjendatuse kinnitamisega õigusnormi, arvestades, et Euroopa Parlament võib seda tõlgendust rakendada tulevikus vaidlusaluste otsustega analoogsete otsuste või Euroopa Parlamendi uute otsuste vastuvõtmisel, mistõttu ei ole üksnes oht, et kordub väidetav õigusvastasus käesoleva kohtuotsuse punktis 42 viidatud kohtupraktika tähenduses, vaid ka oht, et selliste sarnaste otsuste peale esitatud tühistamishagi korral paneb Üldkohus uuesti toime väidetavad õigusnormi rikkumised, mis viisid teda kõnealuse tõlgenduse põhjendatuse kinnitamiseni.

46 Lisaks tuleneb uutest otsustest, et Euroopa Parlament on endiselt seisukohal, et üksuse juhatajal on õigus teha otsuseid pensioni suuruse muutmise kohta, kui riigisiseseid õigusnorme muudetakse, ning et need otsused ei tohi sisaldada põhjendusi nende kooskõla kohta liidu õigusega.

47 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et apellantidel säilib põhjendatud huvi pöörduda Euroopa Kohtusse, kuivõrd käesolev apellatsioonkaebus on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse nende põhjenduste vastu, mis on vajalikud toetamaks Üldkohtu hinnangut, mille kohaselt esiteks tuleneb Euroopa Parlamendi sisereeglitest, et viimane oli kohustatud kohaldama asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes dünaamilist korda, teiseks on üksuse juhataja pädev tegema otsuseid nende endiste Euroopa Parlamendi liikmete pensioni suuruse muutmise kohta ning kolmandaks ei ole Euroopa Parlament kohustatud esitama nendes otsustes põhjendusi otsuste kooskõla kohta liidu õigusega.

B. Esimene väide

1. Poolte argumendid

48 Esimene väide koosneb kahest osast.

49 Esimeses osas heidavad apellandid Üldkohtule ette, et viimane tuvastas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 142–145, 147 ja 156, 159, 160 ja 162, et vaidlusaluste otsustega ei rikutud apellantide omandatud õigusi saada pensioni, tuginedes eelkõige ekslikule vahetegemisele pensioni suuruse vähendamise ja selliste omandatud õiguste rikkumise vahel.

50 Sellise järelduse puhul tuleb täpsustada asjaolusid, mille korral ei riku Euroopa Parlamendi endistele liikmetele liidu õiguse alusel makstava pensioni suuruse vähendamine omandatud õigust pensionile. Vastasel juhul on järeldus meelevaldne, kuna esiteks ei kontrollinud Üldkohus, kas see on nii konkreetsetes olukordades või mitte, ning teiseks ei nimetatud ta objektiivseid, eelnevalt kindlaks määratud ja mittediskrimineerivaid kriteeriume, mis võimaldavad tuvastada, millistes vähendamise olukordades rikutakse Euroopa Parlamendi endiste liikmete õigust pensionile.

51 Lisaks ei teinud Üldkohus vahet rakendusmeetmete artikli 75 lõigete 1 ja 2 vahel. Seevastu lükkas ta tagasi väite, et kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja kehtetuks tunnistamise hetkel omandatud pensionihüvitis määrati lõplikult kindlaks nii rakendusmeetmete artikli 75 lõikes 1 kui ka artikli 75 lõikes 2 nimetatud olukordade puhul.

52 Apellandid leiavad, et Euroopa Parlamendi endise liikme õigus pensionile tekib teenistusest lahkumisel, tingimusel et ta on teinud sissemakseid vähemalt viis aastat. Selle õiguse sissenõutavaks muutumiseks peab isik olema jõudnud pensioniikka, mis on ette nähtud selle liikmesriigi õigusaktides, kus ta valiti, ning pensioni maksmise taotlus peab olema esitatud vastavalt kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 3 lõikele 2. Seega puudutas pensioniõiguste rikkumine, mis tuleneb vaidlusalustest otsustest, millega rikuti sissenõutavaid õigusi, kahte rakendusmeetmete artiklis 75 nimetatud olukorda, eelkõige selle artikli lõikes 1 nimetatud olukorda.

53 Käesoleval juhul muutsid vaidlusalused otsused mitte ainult apellantide pensioni suurust, vaid ka selle arvutamise meetodit. Nimelt asendati asjaomase Euroopa Parlamendi liikme mandaadi ajal makstud toetusel põhinev arvutusmeetod tagasiulatuvalt arvutusmeetodiga, mis põhineb tema tehtud sissemaksetel. Apellantide pensioni suuruse ümberarvutamine ei puudutanud summasid, mis kuulusid tasumisele alates otsuse nr 14/2018 jõustumisest, vaid *ab initio*, st Itaalias valitud Euroopa Parlamendi endise liikme pensioni alates tema pensionile jäämisest. Lisaks arvutati

pension ümber nii, nagu oleksid kõik Euroopa Parlamendi endised liikmed teinud oma mandaadi ajal sissemakseid otsusega nr 14/2018 kehtestatud sama määra alusel, seades nii ebasoodsamasse olukorda apellandid, kes tegid sellest määrast suuremaid sissemakseid.

54 Teise võimalusena, nimelt juhul, kui pensioni saamise õiguse ja hüvitise saamise õiguse vahel saab vahet teha, väidavad apellandid – vastupidi sellele, mida Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 143 järeldas –, et rakendusmeetmete artiklist 75 tuleneb, et neil ei ole üksnes õigus pensionile, vaid ka õigus saada kindlas suuruses pensioni, mis vastab sellele, mida nad võisid eeldada ajal, mil nad otsustasid teha sissemakseid kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirjaga kehtestatud pensioniskeemi, või vähemalt alates parlamendiliikmete põhimääruse jõustumisest.

55 Vaidlusalused otsused toovad kaasa tasakaalustamatuse, mis tekitab kahju apellantidele, arvestades, et sel ajal ei olnud tehtud sissemaksetel mingit mõju pensioniõiguse omandamisele. See tasakaalustamatus on veelgi ilmsem apellantide puhul, kes teostasid Euroopa Parlamendi liikme mandaati vaid osaliselt seetõttu, et nad seda lühendasid või alustasid oma mandaati parlamendi koosseisu ametiaja kestel, ning kes tegid täiendavaid sissemakseid, et katta ka need aastad, mil nad sissemakseid ei teinud, nii et nad saaksid nõuda õigust pensionile kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja alusel.

56 Esimese väite teises osas leiavad apellandid, et õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtete ning harta artikliga 17 tagatud omandiõiguse rikkumise kohta esitatud argumentide tagasilükkamine vaidlustatud kohtuotsuse punktides 204, 211 ja 236 rajaneb arutluskäigul, mis eirab nimetatud liidu õiguse üldpõhimõtteid ja hartaga tagatud põhiõigust.

57 Esiteks rikub pensioniõiguste kindlaksmääramine uute reeglite alusel õiguskindluse põhimõtet, millega on vastavalt parlamendiliikmete põhimääruse artikli 28 ja rakendusmeetmete artikli 75 eesmärgile vastuolus omandatud õiguste rikkumine.

58 Teiseks rikub selline arvutus õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet, kuna see põhimõte ei luba muuta pensioni arvutamise reegleid, mille kohaldamisega on apellandid vabatahtlikult nõustunud.

59 Lisaks ei võtnud Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 202 arvesse asjaolu, et Euroopa Parlament teavitas apellante otsuse nr 14/2018 võimalikust kohaldamisest nende suhtes alles 2019. aasta jaanuaris, see tähendab pärast kuupäeva, mil selle otsusega kaasnenud pensioni suuruse vähendamine oleks pidanud jõustuma, s.o 1. jaanuari 2019.

60 Kolmandaks väidavad apellandid, et Üldkohus rikkus harta artikliga 17 tagatud omandiõigust.

61 Esiteks tegi Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 222 vahet pensioniõiguse rikkumise ja pensioni suuruse pelga kohandamise vahel. Üldkohus jättis aga märkimata, kus on piir, millest alates pensioni suuruse muutmine ei ole enam omandiõiguse põhiolemusega kooskõlas ja kujutab endast pensioniõiguse kui sellise rikkumist.

62 Teiseks tuvastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 228 otsuse nr 14/2018 sisule tuginedes ekslikult, et apellantide pensioni vähendamise eesmärk oli kohandada kõikidele Euroopa Parlamendi endistele liikmetele makstava pensioni suurust vastavalt sissemakselisele arvutusmeetodile.

63 Apellandid leiavad, et Üldkohtu arutlus on tsirkulaarne. See põhineb nimelt Itaalia õigusnormidel, mitte liidu õiguskorras tunnustatud üldist huvi pakkuval eesmärgil. Üldkohus oleks pidanud analüüsima, kas Euroopa Parlament kontrollis nõuetekohaselt, kas Itaalias valitud Euroopa Parlamendi endiste liikmete pensioni kohandamine oli eelkõige liidu õiguskorras tunnustatud üldist huvi pakkuvat eesmärki arvestades liidu õigusega kooskõlas.

64 Lisaks moonutas see arutlus pensioni suuruse arvutamise meetodit, mis on ette nähtud otsuses nr 14/2018 ja mida ei saa pidada sissemakseliseks, kuna see ei tugine liidu eelarvesse tehtavate sissemaksete määral, mis on individuaalselt kindlaks määratud, vaid määral, mis on kõikide asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete jaoks ühesugune. Seega kaotab Euroopa Parlamendi endine liige, kes on teinud oma mandaadi ajal sissemakseid, mis on arvutatud ühesugusest määrast kõrgema määra alusel, nimetatud määra ületavate sissemaksete osa eest saadava kasu. Järelikult ei näita pensioni suuruse arvutamise meetod, mis on kehtestatud otsusega nr 14/2018, mitte ainult omandiõiguse, vaid ka proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, kuna see põhineb mitteindividuaalsel sissemaksete määral.

65 Proportsionaalsuse põhimõtte selline rikkumine esitatud põhjendustest lähtudes on seda ilmsem, kui arvestada, et sissemakseline pensioniskeem kehtestati Itaalias esimest korda 1. jaanuaril 1996 ja seda laiendati enamikule töötajatest alates 1. jaanuarist 2012. Seevastu vaidlusaluste otsustega kehtestatakse apellantide suhtes sissemakseline süsteem, mis hõlmab 1995. aastast palju varasemat sissemaksete tegemise perioodi, kui Itaalias ei kehtinud kellegi suhtes veel sissemakselist süsteemi.

66 Euroopa Parlament väidab, et esimene väide tuleb osaliselt vastuvõetamatuse ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

2. Euroopa Kohtu hinnang

a) Sissejuhatavad märkused

67 Esimese väite esimeses osas leiavad apellandid rakendusmeetmete artiklile 75 tuginedes, et dünaamiline kord kahjustab omandatud pensioniõigusi.

68 Seega väidavad apellandid selle etteheitega sisuliselt, et Euroopa Parlamendi sisereeglite tõlgendus, mille kohaselt on parlament kohustatud kohaldama asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes dünaamilist korda, ei ole põhjendatud.

69 Sama kehtib ka selle väite teise osa kohta, milles apellandid väidavad, et nende pensioni suuruse arvutamise uute eeskirjade kohaldamine ei ole kooskõlas õiguskindluse põhimõttega, kuivõrd uued eeskirjad kahjustavad omandatud õigusi pensioni saamiseks, ega õiguspärase ootuse kaitse põhimõttega, kuna sellega on vastuolus, et vähendataks pensioni suurust, mida apellandid lootsid, et neil on kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõikega 1 kehtestatud pensioniskeemiga vabatahtlikult liitudes õigus nõuda.

70 Seevastu osas, milles apellandid heidavad teises väiteosas Üldkohtule ette, et viimane ei võtnud arvesse asjaolu, et Euroopa Parlament teavitas neid otsuse nr 14/2018 võimalikust kohaldamisest hilinenult, ei kritiseeri nad vaidlustatud kohtuotsuse põhjendusi, mis on vajalikuks aluseks käesoleva kohtuotsuse punktis 47 nimetatud Üldkohtu hinnangule. Nimelt puudutab see argument vaidlusaluste otsuste vastuvõtmisega seotud spetsiifilist asjaolu.

71 Mis puudutab veel teist väiteosa, siis kuivõrd apellandid heidavad Üldkohtule ette, et viimane hindas vaidlusaluste otsuste kooskõla hartaga tagatud omandiõigusega mitte lähtuvalt liidu õiguses tunnustatud eesmärgist, vaid otsusega nr 14/2018 taotletavast eesmärgist, siis ei ole nad sisuliselt nõus sellega, et liidu õigusega on kooskõlas Euroopa Parlamendi sisereeglite tõlgendus, mille kohaselt on see institutsioon kohustatud kohaldama asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes dünaamilist korda.

72 Seevastu ei vaidle apellandid vastu Euroopa Parlamendi sisereeglite tõlgenduse põhjendatusele, kui nad heidavad Üldkohtule ette esiteks seda, et ta ei täpsustanud, kus on piir, millest alates pensioni suuruse muutmine ei ole enam omandiõiguse põhiolemusega kooskõlas ja kujutab endast pensioniõiguse kui sellise rikkumist, ning teiseks seda, et Üldkohus moonutas pensioni suuruse arvutamise meetodit, mis on ette nähtud otsuses nr 14/2018. Kuna nende argumentidega ei kritiseeri apellandid vaidlustatud kohtuotsuse põhjendusi, mis on vajalikuks aluseks käesoleva kohtuotsuse punktis 47 nimetatud Üldkohtu hinnangule, siis tuleb need analüüsimata jätta.

73 Sama kehtib ka proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist käsitlevate argumentide kohta, millega apellandid väidavad, et otsus nr 14/2018 ei ole selle põhimõttega kooskõlas esiteks selles otsuses ette nähtud pensionide arvutamise meetodi ja teiseks selle otsuse ajaloolise konteksti tõttu.

b) Sisulised küsimused

1) Euroopa Parlamendi sisereeglite väidetav rikkumine

74 Apellandid heidavad Üldkohtule sisuliselt ette, et ta otsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 163 selle kohtuotsuse punktides 142–145, 147 ja 156, 159, 160 ja 162 esitatud põhjenduste alusel, et Euroopa Parlament võis õiguspäraselt tugineda oma sisereeglitele, et kohaldada asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes dünaamilist korda.

75 Kõigepealt tuleb märkida, et kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõike 1 kohaselt on „[e]sialgse pensioni tase ja tingimused […] samasugused nagu selle pensioni tase ja tingimused, mida makstakse tema valimisriigi parlamendi alamkoja liikmetele“.

76 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 139 sisuliselt märkis, nähtub sõnadest „[e]sialgse pensioni tase ja tingimused on samasugused“, et Euroopa Parlament on kohustatud kohaldama asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes pensionide arvutamise eeskirju sellisena, nagu neid kohaldatakse selle liikmesriigi parlamendi liikmete suhtes, kus Euroopa Parlamendi endised liikmed valiti. Teisisõnu on see institutsioon kohustatud kohaldama asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes dünaamilist korda.

77 Kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõike 1 selline tõlgendus on kooskõlas selle sätte eesmärgiga, mis tuleneb selle lisa artikli 1 lõikest 2.

78 Viimati nimetatud säte näeb nimelt ette, et kõnealuse lisa artikli 2 lõikes 1 ette nähtud pensioni võivad saada üksnes Euroopa Parlamendi endised liikmed, kelle pensionikava liikmesriigis, kus nad valiti, ei näe ette pensioni või kelle saadava pensioni tase ja/või arvutamise kord ei ole samaväärne sellega, mida kohaldatakse selle riigi parlamendi liikmete suhtes.

79 Seega on kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõike 1 peamine eesmärk see, et Euroopa Parlamendi endiseid liikmeid, kes on selle lisa artikli 1 lõikes 2 nimetatud olukorras, saaks kohelda samamoodi nagu Euroopa Parlamendi liikmeid, kelle riigisisene pensioniskeem nägi ette pensioniõiguse, mille tase ja/või arvutamise kord on samaväärne sellega, mida kohaldatakse nende riigi parlamendi liikmete suhtes.

80 Selle sätte tõlgendamine nii, et see kohustab Euroopa Parlamenti kohaldama asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes dünaamilist korda, toob seega kaasa selle, et nende parlamendiliikmete suhtes kohaldatakse samamoodi nagu teiste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes nende riigi parlamendi liikmete pensioni suuruse arvutamise eeskirjadesse tehtud muudatusi.

81 See kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisal põhinev skeem jäi rakendusmeetmete artikli 75 kohaselt pärast parlamendiliikmete põhimääruse jõustumist kehtima muu hulgas seoses Euroopa Parlamendi endiste liikmete pensionidega.

82 On tõsi, et rakendusmeetmete artiklis 74 on ette nähtud, et kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskiri tunnistatakse kehtetuks parlamendiliikmete põhimääruse jõustumise päeval. Sellega seoses märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 153, et parlamendiliikmete põhimääruse ja rakendusmeetmetega kehtestati järjest kaks pensioniskeemi, mis hõlmavad kahte liiki pensioniõigusi, nimelt esiteks pensioniõigused, mis on omandatud Euroopa Parlamendi sisereeglite alusel kuni 14. juulini 2009, mil jõustus parlamendiliikmete põhimäärus, ja teiseks alates sellest kuupäevast rakendusmeetmete artikli 49 alusel omandatud vanaduspensioni õigused.

83 Kuid nagu rakendusmeetmete artiklis 74 on sõnaselgelt öeldud, tunnistatakse kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskiri kehtetuks, kui rakendusmeetmete IV jaotise üleminekusätetes ei ole ette nähtud teisiti. Üheks üleminekusätteks on rakendusmeetmete artikkel 75.

84 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 145 ja 153 tõdes, kohaldatakse rakendusmeetmete artikli 75 lõiget 1 nende Euroopa Parlamendi endiste liikmete, sealhulgas osa apellantide suhtes, kes on teinud liidu eelarvesse kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõike 2 alusel sissemakseid ja hakkasid selle lisa alusel pensioni saama enne parlamendiliikmete põhimääruse jõustumist, samas kui rakendusmeetmete artikli 75 lõiget 2 kohaldatakse nende Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes, sealhulgas teiste apellantide suhtes, kes on samuti teinud selliseid sissemakseid, kuid kes ei saanud veel parlamendiliikmete põhimääruse jõustumise päeval vanaduspensioni.

85 Nimelt, esiteks jätkatakse vastavalt rakendusmeetmete artikli 75 lõikele 1 kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa alusel määratud pensioni maksmist selle lisa alusel isikutele, kellel on vastavatele hüvitistele õigus enne parlamendiliikmete põhimääruse jõustumise kuupäeva.

86 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 140 õigesti märkis, tuleb selle sätte sõnastusest, täpsemalt sõnastuse „jätkatakse [kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa] alusel [maksmist]“ kohustuslikust olemusest ja oleviku kindla kõneviisi kasutamisest selles sõnastuses, järeldada, et dünaamiline kord jääb asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes kohaldatavaks ka pärast parlamendiliikmete põhimääruse jõustumist.

87 Teiseks tuleneb rakendusmeetmete artikli 75 lõike 2 esimesest lausest, et „[e]nne [parlamendiliikmete] põhimääruse jõustumise kuupäeva [kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja] III lisa alusel omandatud vanaduspensioni õigused säilivad“, ning sama sätte teisest

lausest tuleneb, et „[i]sikutele, kes on omandanud õigused [kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa] alusel, makstav pension arvutatakse [selle] lisa kohaldamisel omandatud õiguste alusel, kui nad vastavad asjaomase liikmesriigi õiguse vastavate sätetega kehtestatud tingimustele ja on esitanud eelnimetatud III lisa artikli 3 lõikes 2 osutatud taotluse“.

88 Kuna rakendusmeetmete artikli 75 lõike 2 teine lause näeb ette tingimused, millele Euroopa Parlamendi endised liikmed peavad vastama, et saada pensioni, mis on arvutatud kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa kohaldamisel omandatud õiguste alusel, ei ole see säte kohaldatav Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes, kes hakkasid selle lisa alusel pensioni saama enne parlamendiliikmete põhimääruse jõustumist.

89 Lisaks, kuna rakendusmeetmete artikli 75 lõike 2 teine lause näeb ette, et asjaomased Euroopa Parlamendi endised liikmed saavad kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa alusel vanaduspensioni omandatud õiguste alusel, siis tuleb mõistet „omandatud vanaduspensioni õigused“ artikli 75 lõike 2 tähenduses mõista nii, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 143 ja 151 sisuliselt õigesti rõhutas, et sellega peetakse silmas pensioniõigusi, mis tulenevad iga asjaomase Euroopa Parlamendi endise liikme individuaalsetest sissemaksetest ja mis on kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõike 1 alusel makstava vanaduspensioni arvutamise aluseks. Seda mõistet ei saa seega mõista nii, et see viitab väidetavale õigusele saada pensioni kindlas ja muutumatus suuruses, mis on arvutatud riigisiseste normide alusel, mis kehtisid parlamendiliikmete põhimääruse jõustumise või selle sättega kehtestatud skeemiga liitumise ajal.

90 Vastupidi apellantide väidetele ei rikkunud Üldkohus seega õigusnormi ka siis, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 142 leidis, et asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete pensioni suuruse vähendamine ei kahjusta nende „omandatud vanaduspensioni õigusi“ Euroopa Parlamendi sisereeglite tähenduses, kuna need tagavad neile üksnes õiguse sellele, et nende pensioni suurus määratakse kindlaks vastavalt dünaamilisele korrale.

91 Järelikult tuleneb nii Euroopa Parlamendi sisereeglite sõnastusest kui ka kontekstist ja eesmärgist, et Üldkohus ei rikkunud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 163 õigusnormi, kui ta otsustas, et Euroopa Parlament võis õiguspäraselt tugineda oma sisereeglitele, et kohaldada asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes dünaamilist korda.

2) Õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte ja õiguskindluse põhimõtte ning harta artikliga 17 tagatud omandiõiguse väidetav rikkumine

92 Apellandid väidavad, et tõlgendus, mille Üldkohus Euroopa Parlamendi sisereeglitele andis, on vastuolus õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte ja õiguskindluse põhimõttega ning harta artikliga 17 tagatud omandiõigusega.

93 Tõlgendamise üldpõhimõtte kohaselt tuleb liidu õigusakti tõlgendada võimaluste piires viisil, mis ei mõjuta selle kehtivust, ning kooskõlas kogu esmase õiguse ja eelkõige harta sätetega. Seega, kui liidu teisest õigust on võimalik tõlgendada mitut moodi, tuleb eelistada tõlgendust, mille kohaselt on õigusnorm esmase õigusega kooskõlas, mitte tõlgendust, mille tagajärjel tuleks tuvastada, et see on esmase õigusega vastuolus (21. juuni 2022. aasta kohtuotsus Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, punkt 86 ja seal viidatud kohtupraktika).

94 Mis puudutab kõigepealt õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet, siis väidavad apellandid, et asjaolu, et nad kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõikega 1 kehtestatud pensioniskeemiga vabatahtlikult liitusid, tagab neile selle põhimõtte alusel, et nende pensioni suurus arvutatakse skeemiga liitumise ajal kehtinud korra kohaselt.

95 Euroopa Kohtu praktika kohaselt ei saa keegi viidata nimetatud põhimõtte rikkumisele, kui haldusasutus ei ole andnud täpseid tagatisi. Iga isik, kellele institutsioon on tekitanud põhjendatud lootusi, võib tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele. Selliseid lootusi tekitada võivaks tagatiseks on – olenemata selle andmise vormist – täpne, tingimusteta ja ühtelangev teave, mis pärineb volitatud ja usaldusväärsetest allikatest (vt selle kohta 23. jaanuari 2019. aasta kohtuotsus Deza *vs*. ECHA, C-419/17 P, EU:C:2019:52, punktid 69 ja 70 ning seal viidatud kohtupraktika).

96 Kui ettevaatlik ja teadlik isik on aga võimeline ette nägema, et võetakse liidu meede, mis võib tema huve kahjustada, ei saa ta selle meetme võtmise korral tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele (vt selle kohta 23. jaanuari 2019. aasta kohtuotsus Deza *vs*. ECHA, C-419/17 P, EU:C:2019:52, punkt 71 ja seal viidatud kohtupraktika).

97 Asjaolu, et Euroopa Parlamendi endine liige liitus kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõikes 1 kehtestatud pensioniskeemiga, ei andnud talle siiski skeemiga liitumise ajal õigust saada prognoositavas, kindlas ja muutumatus suuruses vanaduspensioni. Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 208 ja 209, mida apellandid apellatsioonkaebuses ei kritiseerinud, õigesti leidis, oli nimelt ainus täpne ja tingimusteta tagatis, mille Euroopa Parlament võis anda, see, et asjaomased Euroopa Parlamendi endised liikmed saavad parlamendi sisereeglite kohaselt vanaduspensioni, mille suurus ja tingimused on samaväärsed nendega, mida kohaldatakse vastavalt dünaamilisele korrale selle liikmesriigi parlamendi liikmetele, kus nad valiti.

98 Sellest järeldub, et Euroopa Parlamendi sisereeglite tõlgendus, mille kohaselt on parlament kohustatud seda korda kohaldama, on õiguspärase ootuse kaitse põhimõttega kooskõlas.

99 Mis puudutab seejärel omandiõigust, siis väidavad apellandid, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 228 õigusnormi, kui ta analüüsis vaidlusaluste otsuste kooskõla omandiõigusega otsuse nr 14/2018 eesmärki, mitte liidu õiguses tunnustatud eesmärki arvestades.

100 Tuleb meenutada, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 219 leidis Üldkohus, et kuigi vaidlusaluste otsustega ei võeta apellantidelt lihtsalt pensioni täielikult ära, vähendavad need siiski pensioni suurust, piirates nii nende omandiõigust.

101 Seejärel analüüsis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 220–235, kas see piirang vastab harta artikli 52 lõike 1 nõuetele, mida on meenutatud selle kohtuotsuse punktis 213. Sellega seoses otsustas Üldkohus nimetatud kohtuotsuse punktis 227, et vaidlusaluste otsustega taotletavat üldise huvi eesmärki ei saa hinnata otsuse nr 14/2018 vastuvõtmise aluseks olnud eesmärke arvesse võtmata. Nii otsustas Üldkohus punktis 236 neid eesmärke arvestades pärast seda, kui ta oli vaidlustatud kohtuotsuse punktides 228–234 analüüsinud nende otsuste kooskõla omandiõigusega, et omandiõiguse rikkumist puudutav etteheide tuleb tagasi lükata.

102 Euroopa Kohtu praktika kohaselt tuleb selle õiguse ulatus vastavalt harta artikli 52 lõikele 3 kindlaks määrata, võttes arvesse Pariisis 20. märtsil 1952 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni lisaprotokolli nr 1 artiklit 1, milles see õigus on tagatud (vt selle kohta 13. juuni 2017. aasta kohtuotsus Florescu jt, C-258/14, EU:C:2017:448, punkt 49).

103 Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast tuleneb, et sotsiaalkindlustusskeemi tehtud sissemaksetest tulenevad õigused kujutavad endast varalisi õigusi selle artikli 1 tähenduses (13. juuni 2017. aasta kohtuotsus Florescu jt, C-258/14, EU:C:2017:448, punkt 50).

104 Lisaks on omandiõiguse piiranguna käsitatav vanaduspensioni suuruse vähendamine, mis võib mõjutada asjaomase isiku elukvaliteeti (vt selle kohta EIK 1. septembri 2015. aasta otsus Da Silva Carvalho Rico *vs.* Portugal, CE:ECHR:2015:0901DEC001334114, punkt 33).

105 Kuna Euroopa Parlamendi sisereeglite tõlgendus, mille kohaselt parlament on kohustatud kohaldama asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes dünaamilist korda, võib kaasa tuua pensioni vähendamise, võidakse selle tõlgenduse tagajärjel piirata harta artiklis 17 tagatud omandiõigust.

106 Omandiõigus ei ole aga absoluutne ja selle kasutamisele võidakse seega kehtestada piiranguid, kuid seda eeskätt tingimusel, et piirangud on liidu taotletavate üldise huvi eesmärkidega põhjendatud (vt selle kohta 13. juuni 2017. aasta kohtuotsus Florescu jt, C-258/14, EU:C:2017:448, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).

107 Harta artikli 52 lõike 1 kohaselt on harta artiklis 17 tagatud omandiõiguse piiramine nimetatud sättega kooskõlas, kui see on ette nähtud seadusega, arvestab omandiõiguse olemust ning on proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt vajalik ning vastab tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või vajadusele kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi.

108 Sellega seoses tuleb esimesena märkida, et nõue, mille kohaselt peab põhiõiguste teostamise igasugune piiramine olema sätestatud seaduses, tähendab, et õigusakt, mis võimaldab neid õigusi riivata, peab ise määrama kindlaks, kui ulatuslikult tohib asjaomase õiguse teostamist piirata, kusjuures tuleb täpsustada, et esiteks ei välista see nõue, et sellist piirangut sisaldav regulatsioon võib olla sõnastatud piisavalt lahtiselt, mistõttu seda saaks kohandada erinevate juhtumite ja muutuvate asjaoludega, ning teiseks võib Euroopa Kohus olenevalt olukorrast tõlgendamise teel täpsustada piirangu konkreetset ulatust, arvestades nii kõnealuse liidu õigusakti sõnastust kui ka selle üldist ülesehitust ja sellega taotletavaid eesmärke, tõlgendatuna lähtuvalt hartaga tagatud põhiõigustest (21. juuni 2022. aasta kohtuotsus Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, punkt 114).

109 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 91, nähtub Euroopa Parlamendi sisereeglite – mis on Euroopa Parlamendi liikmete suhtes üldkohaldatavad ja mida võib seega pidada selle institutsiooni sees samaväärseks „seadusega“ harta artikli 52 lõike 1 tähenduses (vt analoogia alusel 26. juuli 2017. aasta arvamus 1/15 (ELi-Kanada broneeringuinfo leping), EU:C:2017:592, punktid 145 ja 146) – sõnastusest, kontekstist ja eesmärgist, et see institutsioon on kohustatud kohaldama asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes dünaamilist korda.

110 Teisena võis Üldkohus asja sisuliselt lahendava kohtuna õigusnormi rikkumata vaidlustatud kohtuotsuse punktides 216 ja 235 tõdeda, et apellandid ei ole esitanud konkreetseid tõendeid, mis kinnitaksid, et nende pensioni suuruse vähendamine kahjustas nende omandiõiguse põhiolemust või oleks tulnud lugeda ebaproportsionaalseks.

111 Kolmandana, mis puudutab küsimust, kas dünaamiline kord ja sellest tulenev pensioni suuruse vähendamine on vajalik ja vastab tegelikult ühele või mitmele liidu tunnustatud üldist huvi pakkuvale eesmärgile, siis tuleb tõdeda, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 227 õigusnormi, kui ta leidis, et võttes arvesse kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa

artikli 2 lõiget 1, sõltus vaidlusaluste otsuste vastuvõtmine tingimata Itaalia pädevate asutuste tehtud valikutest, mistõttu „ei saanud [vaidlusaluste otsustega] taotletava üldise huvi eesmärgi hindamisel jätta tähelepanuta otsuse nr 14/2018 vastuvõtmise aluseks olnud eesmärke“.

112 Otsusega nr 14/2018, mida kohaldatakse asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes dünaamilise korra alusel, taotletavad eesmärgid on nimelt puhtalt riigisisesed. Seega ei saa need iseenesest õigustada pensioni suuruse vähendamist, kuna neid summasid makstakse mitte riigisisese õiguse, vaid liidu õiguse alusel kehtestatud pensioniskeemi kohaselt ja liidu eelarvest.

113 Järelikult võttis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 228–234 ekslikult arvesse selle riigisisese otsusega taotletud eesmärke, et kontrollida, kas apellantide omandiõiguse riive, mis vaidlusaluste otsustega kaasnes, oli põhjendatud.

114 Tuleb siiski meelde tuletada, et kui Üldkohtu otsuse põhjendustest nähtub liidu õiguse rikkumine, kuid resolutsioon on muude õiguslike kaalutlustega põhjendatud, ei too selline rikkumine kaasa kohtuotsuse tühistamist ning kaalutlused tuleb asendada ja apellatsioonkaebus rahuldamata jätta (14. detsembri 2023. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Amazon.com jt, C-457/21 P, EU:C:2023:985, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).

115 Seega tuleb kontrollida, kas harta artikliga 17 tagatud omandiõiguse rikkumist puudutava etteheite tagasilükkamine on põhjendatud muude õiguslike kaalutlustega kui need, mille puhul tehti käesoleva kohtuotsuse punktides 111 ja 113 tuvastatud viga.

116 Sellega seoses tuleb märkida, et dünaamilise korra kohaldamine Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes, kes on kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 1 lõikes 2 osutatud olukorras, on liidu tunnustatud üldist huvi pakkuv eesmärk, kuivõrd sellega soovitakse – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 79 – kohelda samamoodi ühelt poolt Euroopa Parlamendi liikmeid, kellele ei laienenud pensioniskeem liikmesriigis, kus nad valiti, või kellele laienes pensioniskeem, mille alusel saadava pensioni suurus ja/või arvutamise kord ei olnud samaväärne sellega, mida kohaldatakse selle riigi parlamendi liikmete suhtes, ning teiselt poolt Euroopa Parlamendi liikmeid, kelle riigisisene pensioniskeem nägi ette niisuguse pensioni suuruse ja/või arvutamise korra, mis on samaväärne sellega, mida kohaldatakse selle riigi parlamendi liikmete suhtes.

117 Dünaamilise korra kohaldamine asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes vastab tegelikult nimetatud võrdse kohtlemise eesmärgile, kuna selle tulemusel on eelmises punktis nimetatud mõlema Euroopa Parlamendi liikmete kategooria suhtes igal ajal kohaldatavad riigisisesed normid, mis käsitlevad asjaomase liikmesriigi parlamendi liikmete vanaduspensioni arvutamist.

118 Lisaks oli see kohaldamine nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalik, kuna ainult selline kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõikes 1 koostoimes selle lisa artikli 1 lõikega 2 ette nähtud pensioni suuruse ja/või arvutamise korra ühtlustamine tooks kaasa kõnesolevate Euroopa Parlamendi liikmete kategooriate võrdse kohtlemise.

119 Seega ilmneb, et vaatamata käesoleva kohtuotsuse punktides 111 ja 113 tuvastatud õigusnormi rikkumisele, on harta artikliga 17 tagatud omandiõiguse rikkumist puudutava etteheite tagasilükkamine põhjendatud, kuna kõnealuse omandiõiguse piiramine vastab kõigile harta artikli 52 lõikes 1 sätestatud tingimustele.

120 Viimasena väidavad apellandid õiguskindluse põhimõtte kohta, et sellega on vastuolus nende omandatud õiguste kahjustamine, mis dünaamilise korra kohaldamisega kaasneb.

121 Hinnates vaidlusaluste otsuste kooskõla õiguskindluse põhimõttega, juhtis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 191 tähelepanu, et selle kohtuotsuse punktidest 126–161 nähtub juba, et „omandatud pensioniõigusi" tuleb eristada „pensioni suurusest". Üldkohus märkis selle kohta, et kuigi „pensioniõigused" on lõplikult omandatud ja neid ei saa muuta ning ehkki pensioni makstakse edasi, ei takista miski kohandada nende suurust üles- või allapoole, mida Euroopa Parlamendil tuli käesoleval juhul teha, arvestades tema kohustust kohaldada asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes dünaamilist korda.

122 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 202 võttis Üldkohus oma analüüsi kokku, leides, et apellandid ei ole tõendanud, et käesoleval juhul on rikutud õiguskindluse põhimõtet. Nimelt nägid Euroopa Parlamendi sisereeglid ette, et apellantide pensioni uus suurus jõustub 1. jaanuaril 2019. Üldkohus märkis, et need sisereeglid on suures osas varasemad kui 1. jaanuar 2019, mitte sellele kuupäevale järgnevad. Lisaks ei väitnud ega tõendanud apellandid, et Euroopa Parlament oleks pensioni uut suurust kohaldanud enne 1. jaanuari 2019, see tähendab enne otsuses nr 14/2018 selleks määratud kuupäeva. Viimaseks märkis Üldkohus, et Euroopa Parlament teavitas 2019. aasta jaanuaris apellante otsuses nr 14/2018 sätestatud normide võimalikust kohaldamisest ja kinnitas neile 2019. aasta veebruaris, et normid on kohaldatavad. Üldkohus tegi sellest järelduse, et apellantidele oli enne vaidlusaluste otsuste vastuvõtmist teada, et nende pensioni suuruse arvutamise suhtes kohaldatavaid eeskirju muudetakse.

123 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et õiguskindluse põhimõte nõuab, et liidu õigusnormid võimaldaksid isikutel täpselt teada oma kohustuste ulatust, mida need õigusnormid ette näevad, ja neil oleks võimalik selgelt teada oma õigusi ja kohustusi ning toimida neile vastavalt (9. novembri 2023. aasta kohtuotsus Global Silicones Council jt *vs.* komisjon, C-558/21 P, EU:C:2023:839, punkt 99 ja seal viidatud kohtupraktika).

124 Seega kohaldatakse varasemat seadust muutvaid uusi seadusi varasema seaduse kehtivusajal tekkinud olukordade suhtes, välja arvatud erandite korral. Teisiti on see vaid olukordade puhul, mis on tekkinud ja lõplikult realiseerunud varasema seaduse kehtivusajal ja mis loovad omandatud õigusi. Õigus loetakse omandatuks, kui selle õiguse aluseks olev olukord on tekkinud enne õigusakti muutmist. Õigust ei loeta omandatud õiguseks, kui selle aluseks olev olukord ei ole tekkinud muudetud õigusaktide kehtivuse ajal (vt selle kohta 9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament, C-714/21 P, EU:C:2023:187, punkt 84 ja seal viidatud kohtupraktika).

125 Mis puudutab täpsemalt õigust vanaduspensionile, siis tekib see üldjuhul hetkel, mil tekib selle õiguse aluseks olev olukord, see tähendab ajal, mil pension muutub sissenõutavaks (vt selle kohta 9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament, C-714/21 P, EU:C:2023:187, punktid 85–87).

126 See ei tähenda siiski, et pensioni arvutamise korra mis tahes muudatus, mis toob kaasa pensioni vähenemise, mida kohaldatakse pärast pensioni sissenõutavaks muutumist vastu võetud õigusnormide alusel, kujutab endast nende omandatud õiguste kahjustamist.

127 Sellega seoses tuleb märkida, et liidu õiguses ei ole olemas põhimõtet, mille kohaselt ei tohi omandatud õigusi mingil juhul muuta või vähendada. Teatud tingimustel on võimalik selliseid õigusi muuta (vt selle kohta 9. märtsi 2023. aasta kohtuotsus Grossetête *vs.* parlament, C-714/21 P, EU:C:2023:187, punktid 88 ja 89).

128 Käesoleval juhul võis Üldkohus eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktis 202 nimetatud asjaolude alusel põhjendatult järeldada, et kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisas ja rakendusmeetmete artiklis 75 ette nähtud dünaamilise korra kohaldamine on kooskõlas õiguskindluse põhimõttega.

129 Kõike eeltoodut arvestades tuleb esimene väide tagasi lükata osas, milles apellandid vaidlevad vastu Euroopa Parlamendi sisereeglite tõlgendusele, mille kohaselt on parlament kohustatud kohaldama asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes dünaamilist korda.

C. Teine väide

1. Poolte argumendid

130 Teine väide koosneb kolmest osast.

131 Esimeses osas väidavad apellandid, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 126 õigusnormi, kui ta tõlgendas rakendusmeetmete artikleid 74 ja 75 nii, et kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa sätted võisid olla vaidlusaluste otsuste vastuvõtmiseks sobiv õiguslik alus.

132 Nimelt leidis Üldkohus rakendusmeetmete artiklis 74 koostoimes artikliga 75 ette nähtud viitele tuginedes, et kohaldatav ei ole mitte selle lisa sisu parlamendiliikmete põhimääruse vastuvõtmise ajal, vaid õigusnorm kui selline, kuigi see oli kehtetuks tunnistatud. Seega ei peaks kõnealune lisa Üldkohtu hinnangul olema kohaldatav mitte ainult endise pensioniskeemi kehtetuks tunnistamise hetke seisuga, vaid ka tulevikus, kohaldades tagasiulatuvalt Itaalia pensionihüvitise muudatusi, mille tegemise üle otsustati siis, kui III lisa enam ei kehtinud.

133 Apellantide sõnul tuleneb rakendusmeetmete artikli 74 sõnastusest koostoimes rakendusmeetmete põhjendusega 7, et kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa tunnistati parlamendiliikmete põhimääruse jõustumise päeval täielikult kehtetuks.

134 Teises väiteosas väidavad apellandid, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 90–92 õigusnormi, kui ta tõlgendas Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 25 lõiget 3 nii, et üksuse juhataja oli pädev vaidlusaluseid otsuseid vastu võtma, kuna tal oli nõuetekohane edasivolitus.

135 Vaidlusalused otsused oleks pidanud vastu võtma Euroopa Parlamendi juhatus, kuna need on mittetavapärase halduse aktid. Nimelt on selliste otsuste puhul tegemist uue, keeruka ja ettenägematu olukorraga, millest annab tunnistust ka Euroopa Parlamendi õigustalituse sekkumine, mistõttu oleks tulnud enne otsuste vastuvõtmist kontrollida nende kooskõla normihierarhias kõrgemalseisvate liidu õigusnormide ja põhimõtetega. Seetõttu ei ole tegemist puhtalt tehniliste otsustega, mille tegemise võib delegeerida üksuse juhatajale.

136 Teise väite kolmandas osas väidavad apellandid, et Üldkohus tegi vaidlustatud kohtuotsuse punktides 110–114 vaidlusaluste otsuste põhjenduste hindamisel vea.

137 Nendes otsustes on vaid kaudne viide õigustalituse arvamuse põhjendustele. Õigustalituse arvamust ei ole vaidlusalustes otsustes mainitud ja seda ei ole nendele otsustele lisatud. Asjaomast arvamust ei olnud lisatud ka apellantidele saadetud 2019. aasta veebruari pensioniteatistega kaasas olnud teatele. Selles viidati vaid lihtsa märkusena, et Euroopa Parlamendi õigustalitus on kinnitanud otsuse nr 14/2018 automaatset kohaldatavust.

138 Lisaks osutas Üldkohus ekslikult, et üksuse juhataja 11. juunil 2019 saadetud kirjas L. A. Floriole (hageja kohtuasjas T-465/19) mainiti otselinki Euroopa Parlamendi veebilehele, kus on võimalik õigustalituse arvamusega tutvuda. See kiri oli tegelikult vastus seisukohtadele, mille see isik esitas pärast teda puudutava 11. aprilli 2019. aasta teate teatavakstegemist. Teised apellandid sellist teavet niisiis ei saanud ja vaidlusalustes otsustes ei ole tehtud viidet lingile veebisaidile, kus õigustalituse arvamus oleks üldsusele kättesaadav.

139 Asjaolust, et apellantidel õnnestus see arvamus saada, ei saa teha järeldust, et ELTL artiklis 296 ette nähtud formaalseid nõudeid on järgitud.

140 Viimaseks sisaldas õigustalituse arvamus vaid väga puudulikku ja kokkuvõtlikku analüüsi kõrgemalseisvate normide ja liidu õiguse aluspõhimõtete järgimise kohta – asjaolu, mille Üldkohus tähelepanuta jättis.

141 Euroopa Parlament leiab, et teine väide tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

2. Euroopa Kohtu hinnang

a) Sissejuhatavad märkused

142 Esimene väiteosa, mis käsitleb rakendusmeetmete artiklite 74 ja 75 rikkumist, puudutab Euroopa Parlamendi sisereeglite tõlgendust, mille kohaselt on parlament kohustatud kohaldama asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes dünaamilist korda. Arvestades käesoleva kohtuotsuse punktis 42 meenutatud kohtupraktikat, tuleb analüüsida sellise etteheite põhjendatust, kuna apellandid viitavad selles õigusvastasusele, mis võib tulevikus korduda.

143 Sama kehtib teise väiteosa kohta, milles apellandid leiavad, et üksuse juhataja ei olnud Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 25 lõike 3 alusel pädev vaidlusaluseid otsuseid vastu võtma.

144 Kolmandas väiteosas leiavad apellandid sisuliselt, et Üldkohus rikkus ELTL artiklit 296. Esiteks leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 112 ja 116 ekslikult, et Euroopa Parlament ei rikkunud oma põhjendamiskohustust, kuna õigustalituse arvamus oli enne hagi esitamist apellantidele vabalt kättesaadav ja nad said selle sisust täieliku ülevaate. Teiseks jättis Üldkohus tähelepanuta asjaolu, et õigustalituse arvamus sisaldas vaid väga puudulikku ja kokkuvõtlikku analüüsi kõrgemalseisvate normide ja liidu õiguse aluspõhimõtete järgimise kohta.

145 Selles osas tuleb tõdeda, et see väiteosa on vastuvõetamatu.

146 Vastavalt ELTL artikli 256 lõikele 1 ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesele lõigule saab edasi kaevata ainult õigusküsimustes. Üksnes Üldkohus on pädev tuvastama ja hindama asjakohaseid faktilisi asjaolusid ning hindama tõendeid. Faktide ja tõendite hindamine ei ole seega niisugune õigusküsimus, mida Euroopa Kohus apellatsiooni korras läbi vaatama peab, välja

arvatud juhul, kui fakte või tõendeid on moonutatud (28. septembri 2023. aasta kohtuotsus Changmao Biochemical Engineering *vs.* komisjon, C-123/21 P, EU:C:2023:708, punkt 121 ja seal viidatud kohtupraktika).

147 Esiteks, kuivõrd apellandid vaidlevad vastu sellele, et õigustalituse arvamus oli enne hagi esitamist neile vabalt kättesaadav ja nad said selle sisust täieliku ülevaate, paluvad nad tegelikult, et Euroopa Kohus hindaks faktilisi asjaolusid ja tõendeid uuesti, ilma et nad siiski väidaksid, et Üldkohus neid moonutas.

148 Teiseks, mis puudutab apellantide argumenti, et Üldkohus jättis tähelepanuta asjaolu, et õigustalituse arvamus sisaldas puudulikku ja kokkuvõtlikku analüüsi kõrgemalseisvate normide ja liidu õiguse aluspõhimõtete järgimise kohta, siis tuleb tõdeda, et see argument on vastuvõetamatu, kuna see põhineb Euroopa Parlamendi väidetavalt toime pandud rikkumisel, mida ei ole tõstatatud ning mille üle ei ole järelikult vaieldud Üldkohtus.

149 Nimelt tuleneb Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklist 58, et apellatsioonkaebuse väited peavad põhinema Üldkohtu menetlust käsitlevatel argumentidel. Lisaks näeb kodukorra artikli 170 lõige 1 ette, et apellatsioonkaebuses ei või muuta Üldkohtu menetluses olnud hagi eset. Euroopa Kohtu pädevus apellatsioonimenetluses on seega piiratud esimeses kohtuastmes arutatud väidetele ja argumentidele antud õigusliku hinnangu kontrollimisega (21. detsembri 2021. aasta kohtuotsus Aeris Invest *vs.* SRB, C-874/19 P, EU:C:2021:1040, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).

150 On tõsi, et apellandid heidavad Üldkohtule ette, nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 99, et Euroopa Parlament ei analüüsinud, mil määral võib ebasoodsama pensioniskeemi tagasiulatuv kohaldamine olla kooskõlas liidu õigusega. See argument erineb siiski käesoleva kohtuotsuse punktis 140 kokkuvõtlikult esitatud argumendist eelkõige seetõttu, et see ei ole seotud põhjendamiskohustusega, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 120 õigesti leidis.

151 Järelikult tuleb analüüsida üksnes teise väite esimese ja teise osa põhjendatust.

b) Sisulised küsimused

152 Esimese väiteosa kohta tuleb märkida, et rakendusmeetmete artiklis 74 on ette nähtud, et kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskiri tunnistatakse kehtetuks parlamendiliikmete põhimääruse jõustumise päeval, kui rakendusmeetmete IV jaotise üleminekusätetes ei ole sätestatud teisiti.

153 Sellest tekstist ei saa järeldada, et asjaomaste Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes tuleks vääramatult kohaldada pensioni arvutamise eeskirju, mis olid kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja kehtetuks tunnistamise ajal kohaldatavad selle liikmesriigi parlamendi liikmetele, kus need endised parlamendiliikmed valiti.

154 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 81–83, jääb dünaamiline kord selliste parlamendiliikmete suhtes rakendusmeetmete artikli 75 alusel kohaldatavaks ka pärast parlamendiliikmete põhimääruse jõustumist.

155 Vastupidi apellantide väidetele ei lükka rakendusmeetmete artikli 75 sellist tõlgendust ümber rakendusmeetmete põhjendus 7.

156 Parlamendiliikmete põhimääruse põhjenduses 7 on esiteks märgitud, et „isikud, kes kasutavad teatavaid teenuseid, millele neil on õigus kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja alusel, [peavad saama] vastavalt õiguspärase ootuse [kaitse] põhimõttele jätkata nende kasutamist ka pärast eeskirja kehtivuse lõppemist“, ning teiseks, et „[s]amuti tuleb tagada nimetatud eeskirja alusel enne põhimääruse jõustumist omandatud pensioniõiguste säilimine“.

157 Sellest põhjendusest tulenevalt täpsustatakse selles, et nimetatud eeskirja alusel antavate hüvitiste maksmist jätkatakse, ilma et sellest võiks järeldada, et kõnealuse eeskirja kohaldamine lõpetatakse pärast nimetatud kuupäeva.

158 Niisiis on mõiste „omandatud pensioniõigused“ selles põhjenduses sama ulatusega nagu rakendusmeetmete artikli 75 lõikes 2, mida on täpsustatud käesoleva kohtuotsuse punktis 89.

159 Seega ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 126 sisuliselt, et kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa artikli 2 lõiget 1, mis näeb ette dünaamilise korra kohaldamise Euroopa Parlamendi endiste liikmete suhtes, ei ole kehtetuks tunnistatud ja see on apellantide puhul kohaldatav ka pärast parlamendiliikmete põhimääruse jõustumist.

160 Järelikult tuleb esimene väiteosa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

161 Teise väiteosa kohta tuleb märkida, et Üldkohus tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 90, et Euroopa Parlamendi finantsküsimuste peadirektori 23. novembri 2018. aasta otsusega FINS/2019-01 määrati üksuse juhataja edasivolitatud eelarvevahendite käsutajaks seoses eelarvereaga 1030, mis puudutab kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisas nimetatud vanaduspensione, ning et selles otsuses on sõnaselgelt märgitud, et üksuse juhatajal on õigus muu hulgas kehtestada õiguslikud kohustused ja eelarvelised kohustused, tõendada kulusid ja kinnitada makseid, samuti koostada saada olevate summade eelarvestus, määrata kindlaks sissenõutavad nõuded ja väljastada sissenõudekorraldused.

162 Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 91 muu hulgas, et rakendusmeetmetega ning kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirjaga kindlaks määratud reegleid, nagu need on vastu võtnud Euroopa Parlamendi juhatus, üksuse juhataja ei muutnud, vaid üksnes rakendas neid.

163 Neil asjaoludel otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 92, et üksuse juhataja oli pädev vaidlusaluseid otsuseid vastu võtma.

164 Kuivõrd Euroopa Parlamendi finantsküsimuste peadirektori 23. novembri 2018. aasta otsus FINS/2019-01 andis üksuse juhatajale muu hulgas õiguse kehtestada õiguslikud kohustused ja eelarvelised kohustused, tõendada kulusid ja kinnitada makseid, samuti koostada saada olevate summade eelarvestus, määrata kindlaks sissenõutavad nõuded ja väljastada sissenõudekorraldused, on see otsus sõnastatud piisavalt laialt, et hõlmata apellantide viidatud olukordi, nimelt uusi, keerukaid ja ettenägematuid olukordi delegeeritud valdkondades.

165 Lisaks ei väida apellandid, et see otsus sisaldab reservatsiooni seoses pädevusega kohaldada liidu esmast õigust ja eelkõige harta sätteid nendesse valdkondadesse kuuluvate otsuste vastuvõtmisel.

166 Peale selle ei ole Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 25 lõikes 3 vastupidi apellantide väidetele antud Euroopa Parlamendi juhatusele selles valdkonnas mingit pädevust. Nimelt näeb see säte ette, et „[j]uhatus võtab peasekretäri või fraktsiooni ettepanekul vastu otsuseid parlamendiliikmeid puudutavates rahalistes, organisatsioonilistes ja halduskü simustes“. Sellest sättest ei saa tuletada ka väidetavat erinevust mittetavapärase halduse aktide, mille vastuvõtmine on antud Euroopa Parlamendi juhatuse pädevusse, ja tavapärase halduse aktide vahel, mis on delegeeritud üksuse juhatajale.

167 Seega tuleb teine väiteosa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

168 Järelikult tuleb teine väide osaliselt vastuvõetamatuse tõttu ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

D. Kolmas väide

1. Poolte argumendid

169 Kolmas väide puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkti 70, milles Üldkohus tunnistas I. Panusa hagi kohtuasjas T-453/19 vastuvõetamatuks põhjusel, et üksuse juhataja 11. aprilli 2019. aasta teatega, mis teda puudutas, ei kaasnenud tema toitjakaotuspensioni suuruse vähendamist.

170 Selle järeldusega on rikutud õigusnormi, kuna sisuliselt arvutatakse I. Panusale makstav toitjakaotuspension kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskirja III lisa sätete alusel, samas kui sellise pensioni kindlaksmääramine kuulub selle eeskirja I lisa sätete kohaldamisalasse, mistõttu peaks tal olema õigus suuremale pensionile.

171 Euroopa Parlament väidab, et kolmas väide tuleb vastuvõetamatuse tõttu ja teise võimalusena põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

2. Euroopa Kohtu hinnang

172 Tuleb tõdeda, et kolmandas väites viidatud vaidlustatud kohtuotsuse põhjendused ei ole vajalikud toetamaks mõnda käesoleva kohtuotsuse punktis 47 nimetatud Üldkohtu hinnangutest.

173 Seega ei tule seda väidet analüüsida.

174 Kuna kõik apellantide apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud väited on tagasi lükatud, tuleb apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta.

VI. Kohtukulud

175 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõikes 2 on ette nähtud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonimenetluses, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

176 Kuna apellandid on kohtuvaidluse kaotanud ja Euroopa Parlament on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb parlamendi kohtukulud välja mõista apellantidelt, kes ühtlasi kannavad ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. **Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**

2. **Jätta Maria Teresa Coppo Gavazzi, Cristiana Muscardini, Luigi Vinci, Agostino Mantovani, Anna Catasta, Vanda Novati, Francesco Enrico Speroni, Maria Di Meo, Giuseppe Di Lello Finuoli, Raffaele Lombardo, Olivier Dupuis, Leda Frittelli, Livio Filippi, Vincenzo Viola, Antonio Mussa, Mauro Nobilia, Clara di Prinzio (Sergio Camillo Segre pärija), Stefano De Luca, Riccardo Ventre, Mirella Musoni, Francesco Iacono, Vito Bonsignore, Claudio Azzolini, Vincenzo Aita, Mario Mantovani, Vincenzo Mattina, Romano Maria La Russa, Giorgio Carollo, Fiammetta Cucurnia (Giulietto Chiesa pärija), Roberto Costanzo, Giorgio Gallenzi (Giulio Cesare Gallenzi pärija), Vitaliano Gemelli, Pasqualina Napoletano ja Ida Panusa kohtukulud nende endi kanda ja mõista neilt välja Euroopa Parlamendi kohtukulud.**

Allkirjad